

Sygn. akt V GC 49/14

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 13 sierpnia 2014 r.

Sąd Rejonowy w Jeleniej Górze V Wydział Gospodarczy

w składzie:

Przewodniczący:	SSR Karolina Krzemińska
Protokolant:	st. sekr. sądowy Marzenna Ornaf

po rozpoznaniu w dniu 13 sierpnia 2014 r. w Jeleniej Górze

na rozprawie

sprawy z powództwa Gminy S.

przeciwko (...) w W.

o zapłatę kwoty 45.846,15 zł

oddala powództwo

Sygn. akt V GC 49/14

UZASADNIENIE

Strona powodowa Gmina S. wystąpiła z powództwem przeciwko Towarzystwu (...) w W. domagając się zasądzenia kwoty 45 846,15 zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 19.09.2013r. do dnia zapłaty, a także zwrotu kosztów procesu według norm przepisanych.

W uzasadnieniu pozwu wskazała, że na podstawie Gwarancji ubezpieczeniowej usunięcia wad i usterek z dnia 25.06.2012r. pozwany zobowiązał się do wypłaty powódce jako beneficjentowi gwarancji kwoty dochodzonej pozwem z tytułu niezapłacenia przez wykonawcę należności powstałych w okresie obowiązywania gwarancji w związku z niewłaściwym usunięciem wad lub usterek, naruszającym postanowienia otrzymanej gwarancji jakości lub rękojmi za wady wynikających z umowy. Powódka wezwała pozwanego do zapłaty kwoty wynikającej z gwarancji załączając wszystkie wymagane dokumenty, jednak pozwany odmówił. Odmowa była niezasadna, gdyż przedmiot odbioru posiadał szereg wad, z których tylko część została usunięta przez wykonawcę, zaś pozostałe nie, pomimo ponawianych wezwań. Dlatego nie można uznać, że nie miało miejsca niewłaściwe usunięcie wad. Ponadto przez niewłaściwe usunięcie wad należy rozumieć także nie usunięcie wad w wyznaczonym terminie. Wobec bezskutecznego upływu terminu do usunięcia wad wykonano kosztorys inwestorski, w którym wyliczona wartość przekroczyła kwotę gwarancji.

Strona pozwana w odpowiedzi na pozew wniosła o oddalenie powództwa w całości oraz o zasądzenie kosztów procesu wg norm przepisanych.

W obszernym uzasadnieniu podniosła, iż Burmistrz nie wykazał swego umocowania do występowania w imieniu powodowej gminy. Wskazała, że udzielona przez nią gwarancja nie ma charakteru abstrakcyjnego, dlatego roszczenia powódki muszą wynikać z istniejącego stosunku zobowiązaniowego pomiędzy nią a wykonawcą. Gwarancja nie jest również bezwarunkowa, gdyż postanowienia zawarte w jej treści wyznaczały ramy stosunku zobowiązaniowego. Pozwany wniósł o zobowiązanie powódki do złożenia do akt sprawy oryginału gwarancji ubezpieczeniowej. Wskazał, iż powództwo jest niezasadne, gdyż gwarancja nie zabezpieczała roszczeń powódki w związku z nieusunięciem wad i usterek w terminie a jedynie roszczenia powstałe w związku z ich niewłaściwym usunięciem. Przedmiotem gwarancji było więc nienależyte wykonanie zobowiązania nie zaś niewykonanie zobowiązania. Powódka nie wykazała ponadto, że przysługuje jej wymagalne zobowiązanie pieniężne w stosunku do wykonawcy, zaś gwarancja zabezpieczała roszczenia powstałe z tytułu „niezapłacenia przez Wykonawcę należności”. Powódka nie dochowała również warunków formalnych dotyczących wezwania do zapłaty z gwarancji ubezpieczeniowej przewidzianych w §3 gwarancji, albowiem do wezwania tego nie dołączyła swego dokumentu rejestrowego lub założycielskiego. Ponadto powódka nie udowodniła faktu niewłaściwego usunięcia wad lub usterek przez wykonawcę albowiem nie wynika on z przedłożonych przez powódkę dokumentów (art. 6 kc).

W piśmie z dnia 10.04.2014r. strona pozwana złożyła wniosek o przypozwanie Syndyka Masy Upadłości (...). Sąd zawiadomił przypozwanego o toczącym się procesie, jednak ten nie zgłosił jednak swego przystąpienia do sprawy.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 25.06.2012r. powódka zawarła z A. M. prowadzącym działalność gospodarczą pod firmą Przedsiębiorstwo (...) jako Wykonawcą umowę dotyczącą inwestycji pn. „Budowa kompleksu boisk sportowych wraz z zapleczem szatniowym w ramach programu (...) w S.”.

okoliczności niesporne

W dniu 25.06.2012r. strona pozwana wystawiła Gwarancję ubezpieczeniową usunięcia wad lub usterek nr (...), w której zobowiązała się nieodwołanie i bez stawiania warunków poza przewidzianymi w dokumencie gwarancji do wypłaty na rzecz powódki jako Beneficjenta gwarancji kwoty 45.846,15 zł.

Zgodnie z §2 Gwarancji zabezpieczała ona roszczenia Beneficjenta w stosunku do Przedsiębiorstwa (...) powstałe z tytułu niezapłacenia przez wykonawcę należności powstałych w okresie obowiązywania gwarancji w związku z niewłaściwym usunięciem wad lub usterek, naruszającym postanowienia otrzymanej gwarancji jakości lub rękojmi za wady wynikające z w/w umowy.

Na podstawie w/w gwarancji strona pozwana zobowiązała zapłacić na rzecz Beneficjenta kwoty roszczenia w terminie 14 (czternastu) dni od dnia otrzymania oryginału pisemnego wezwania do zapłaty wraz z kopią dokumentów uzasadniających roszczenie (§3 ust. 1 gwarancji).

Wezwanie do zapłaty, o którym mowa w ust. 1, pod rygorem nieważności, musiało być złożone w formie pisemnej i podpisane przez osoby upoważnione do składania oświadczeń woli w imieniu Beneficjenta w zakresie jego praw i zobowiązań majątkowych (§3 ust. 2 gwarancji).

Do wezwania należało załączyć aktualny odpis z Krajowego Rejestru Sądowego lub dokument rejestrowy bądź założycielski Beneficjenta oraz poświadczoną za zgodność kopię karty wzorów podpisów osób wymienionych w ust. 2 (§3 ust. 3 gwarancji).

okoliczności niesporne

a nadto

dowód: - gwarancja ubezpieczeniowa nr (...) – k. 5

akt

W dniu 26.11.2012r. powódka wspólnie z Wykonawcą sporządziła protokół odbioru końcowego inwestycji pn. „Budowa kompleksu boisk sportowych wraz z zapleczem szatniowym w ramach programu (...) w S.”. Wymieniono w nim w 12 punktach usterki zaistniałe w obiekcie i wyznaczono termin do usunięcia usterek wymienionych w punktach 1-6 do dnia 5.12.2012r., zaś pozostałych do dnia 31.05.2013r.

W dniu 6.12.2012r. stwierdzono terminowe usunięcie usterek wymienionych w punktach 1-6 w/w protokołu odbioru.

Wykonawca przystąpił również do usuwania pozostałych usterek, jednak prace zostały przerwane z uwagi na niesprzyjające warunki atmosferyczne.

Pismem z dnia 24.04.2013r. powódka wezwała Wykonawcę do usunięcia pozostałych usterek, co jednak nie nastąpiło.

dowody: - protokół odbioru z dnia 26.11.2012r. – k. 24-26 akt,

- protokół odbioru usterek z dnia 6.12.2012r. – k. 23 akt,

- pismo powódki z dnia 24.04.2013r. – k. 22 akt,

- zeznania świadka J. W. – k. 107v-108 akt,

- zeznania świadka R. M. – k. 108 akt

Postanowieniem z dnia 26.04.2013r. Sąd Rejonowy w Jeleniej Górze ogłosił upadłość likwidacyjną wykonawcy A. M..

okoliczność znana Sądowi z urzędu

W dniu 10.06.2013r., przy udziale osoby upoważnionej przez syndyka masy upadłości Wykonawcy, odbył się protokół przeglądu gwarancyjnego wykonanej inwestycji, w którym stwierdzono dalsze usterki wymagające naprawy.

Pismem z dnia 11.06.2013r. powódka wezwała Wykonawcę do usunięcia usterek zawartych w protokole przeglądu gwarancyjnego w terminie 7 dni od otrzymania zawiadomienia.

Po bezskutecznym upływie terminów wyznaczonych do usunięcia usterek powódka zleciła wykonanie kosztorysu prac związanych z usuwaniem w/w usterek, w którym wyceniono je na kwotę 53.448,40 zł.

dowody: - protokół przeglądu gwarancyjnego z dnia 10.06.2013r. –k.19

akt,

- upoważnienie – k. 20 akt

- pismo powódki z dnia 1.06.2013r. – k. 18 akt,

- kosztorys inwestorski – k. 11-15 akt,

- zeznania świadka J. W. – k. 107v-108 akt,

- zeznania świadka R. M. – k. 108 akt

Pismem z dnia 23.07.2013r. powódka wezwała stronę pozwaną do zapłaty kwoty 45.846,15 zł z tytułu udzielonej gwarancji ubezpieczeniowej w związku z nieusunięciem przez Wykonawcę wad i usterek powstałych przy realizacji umowy, której gwarancja dotyczyła.

Pismem z dnia 05.08.2013r. strona pozwana odmówiła wypłaty żądanej kwoty wskazując, iż przedmiot gwarancji dotyczy jedynie zabezpieczenia roszczeń w przypadku niewłaściwego usunięcia wad lub usterek przez Wykonawcę, nie zaś zaniechania usunięcia wad i usterek.

Pismem z dnia 30.08.2013r. powódka ponownie wezwała pozwaną do zapłaty.

W odpowiedzi pozwana ponownie odmówiła zapłaty powołując się na brak wykazania przez powódkę faktu niewłaściwego usunięcia wad i usterek przez Wykonawcę.

dowód: - pisma powódki z dnia 23.07.2013r. i 30.08.2013r. – k.8-10akt

- pisma pozwanej z dnia 05.08.2013r. i 10.09.2013r. – k. 6-7,9

akt,

Sąd zważył co następuje:

Powództwo nie zasługiwało na uwzględnienie.

Na wstępie należy wskazać, iż niezasadny był zarzut pozwanej dotyczący braku wykazania przez stronę powodową umocowania Burmistrza G. S. do działania w imieniu Gminy albowiem powódka dołączyła do pozwu stosowne zaświadczenie Miejskiej Komisji Wyborczej (k.16), zaś fakt piastowania przez w/w osobę stanowiska Burmistrza jest okolicznością powszechnie znaną.

W przedmiotowej sprawie powódka wywodziła swe roszczenie ze stosunku gwarancji ubezpieczeniowej usunięcia wad lub usterek. W polskim piśmiennictwie oraz orzecznictwie ugruntowany jest pogląd, iż źródłem stosunku prawnego gwarancji ubezpieczeniowej (podobnie jak gwarancji bankowej) jest umowa między gwarantem (pозwanym towarzystwem ubezpieczeń) a beneficjentem (powódką) (por. uchwały Sądu Najwyższego: z dnia 16 kwietnia 1993 r., III CZP 16/93, OSNC 1993, nr 10, poz. 166, i z dnia 28 kwietnia 1995 r., III CZP 166/94, OSNC 1995, nr 10, poz. 135, oraz wyrok Sądu Najwyższego z dnia 16 kwietnia 1996 r., II CRN 38/96, OSNC 1996, nr 9, poz. 122).

Przepisy obowiązującego prawa nie regulują umowy gwarancji ubezpieczeniowej, jej udzielanie jest jednak przedmiotem działalności zakładów ubezpieczeń (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 16 kwietnia 1996 r., II CRN 38/96, OSNC 1996, nr 9, poz. 122), zaś art. 3 ust. 3 ustawy z dnia 22 maja 2003 r. o działalności ubezpieczeniowej (Dz.U. Nr 124, poz. 1151 ze zm.) zalicza ją do czynności ubezpieczeniowych.

Na podstawie umowy gwarancji ubezpieczeniowej gwarant zobowiązuje się zapłacić beneficjentowi świadczenie pieniężne w postaci sumy gwarancyjnej w przypadku wystąpienia wypadku gwarancyjnego. Zazwyczaj zawarcie umowy gwarancji następuje przez przyjęcie przez Beneficjenta oferty gwaranta zawierającej treść umowy gwarancji. Treść umowy gwarancji jest przy tym kształtowana wolą stron w ramach zasady swobody umów (art. 353¹ k.c.).

W przedmiotowej sprawie postanowienia zawarte w dokumencie gwarancji Nr (...) regulowały więc wzajemne prawa i obowiązki stron wynikające z zawartej umowy.

W §2 omawianej gwarancji wskazano ów „wypadek gwarancyjny” czyli zdarzenie, którego wystąpienie aktualizowało po stronie pozwanej obowiązek wypłaty sumy gwarancyjnej. Zgodnie z jego treścią gwarancja zabezpieczała „roszczenie Beneficjenta w stosunku do wykonawcy powstałe z tytułu **nie zapłacenia przez wykonawcę należności (...)**”.

Zdarzeniem, od którego gwarancja uzależniała obowiązek zapłaty sumy gwarancyjnej, był więc brak zapłaty należności pieniężnej przez Wykonawcę. Dla stwierdzenia, iż wypadek gwarancyjny się ziścił konieczne było więc sformułowanie roszczenia pieniężnego w stosunku do wykonawcy i wezwanie go do zapłaty określonej kwoty pieniężnej. Jedynie bowiem wówczas można było uznać, iż miał miejsce brak zapłaty należności. Tymczasem powódka w toku niniejszego

procesu nie wykazała aby kiedykolwiek wzywała Wykonawcę do zapłaty określonej kwoty. Wręcz przeciwnie, zawnioskowani przez nią świadkowie J. W. i R. M., których wzajemnie ze sobą korespondującym zeznaniom Sąd dał wiarę w całości, zgodnie wskazali, iż Wykonawca nie był nigdy wzywany przez Gminę do zapłaty lecz jedynie do usunięcia stwierdzonych wad i usterek.

Powyższe skutkowało uznaniem, iż nie ziścił się „wypadek gwarancyjny” a co za tym idzie po stronie pozwanej nie powstał obowiązek zapłaty świadczenia wynikającego z omawianej gwarancji. Dlatego też powództwo należało oddalić.

Za niezasadne Sąd uznał natomiast pozostałe zarzuty podnoszone przez stronę pozwaną a mianowicie: nieudowodnienie przez powódkę faktu niewłaściwego usunięcia wad i usterek, brak zabezpieczenia przez pozwanego roszczeń powoda w związku z nieusunięciem wad i usterek oraz brak spełnienia przez powoda warunków formalnych gwarancji w postaci braku załączenia do wezwania do zapłaty dokumentu rejestrowego bądź założycielskiego powódki.

W ramach swobody umów strony mogą ukształtować umowę gwarancji ubezpieczeniowej jako umowę o charakterze kauzalnym bądź abstrakcyjnym. Użycie w dokumencie gwarancyjnym, zawierającym postanowienia umowy gwarancji ubezpieczeniowej sformułowań, że gwarancja ubezpieczeniowa jest płatna na pierwsze żądanie albo że jest bezwarunkowa, powoduje, iż umowie tej nadano cechy zobowiązania abstrakcyjnego. Taka cecha gwarancji ubezpieczeniowej powoduje, że żadna ze stron umowy gwarancji ubezpieczeniowej nie może podnosić zarzutów nieważności *causae* bądź jej odpadnięcia (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 14 stycznia 2004 r., I CSK 102/03, niepubl.).

W §1 gwarancji ubezpieczeniowej z dnia 25.06.2012r. wskazano, iż gwarant „nieodwołalnie i bez stawiania warunków poza przewidzianymi w niniejszym dokumencie” gwarantuje na rzecz Beneficjenta zapłatę określonej w nim kwoty. Paragraf 3 gwarancji przewidywał zaś warunki, po spełnieniu których pozwana zobowiązana była do zapłaty sumy gwarancyjnej. W ocenie Sądu wprowadzenie do umowy gwarancji wskazanych postanowień odbierało jej cechy abstrakcyjności, tym niemniej podkreślić należy, iż warunki wskazane w gwarancji miały charakter wyłącznie formalny (przedłożenie dokumentów) i nie uprawniały pozwanej do merytorycznego badania istnienia a także wysokości roszczenia powódki z tytułu usunięcia wad i usterek.

Tym samym zarzut pozwanej dotyczący niewykazania przez powódkę faktu niewłaściwego usunięcia wad przez wykonawcę uznać należało za chybiony.

Niezależnie od powyższego fakt ten wynikał również z jasnych i wzajemnie ze sobą korespondujących zeznań świadków J. W. i R. M..

Sąd nie podzielił również argumentacji pozwanej, iż gwarancja nie zabezpieczała nieusunięcia wad a jedynie ich niewłaściwe usunięcie. Wykładnia pojęcia „niewłaściwe usunięcie wad” polegająca na przeciwstawieniu go pojęciu „nie usunięcie wad” nie jest w ocenie Sądu uprawniona, gdyż pozostaje w sprzeczności nie tylko z wykładnią gramatyczną pojęcia „niewłaściwy” ale również z zakładanym przez strony celem udzielenia gwarancji.

Zgodnie bowiem z definicją zawartą w słowniku języka polskiego PWN przymiotnik „niewłaściwy” oznacza „nie taki, jaki powinien być”. W związku z tym jeśli usunięcie wad ma polegać na ich wyeliminowaniu, tj. doprowadzeniu do stanu gdy obiekt budowlany będzie wolny od wad, to „nie takie jak powinno być” wykonanie tego zobowiązania polega na pozostawieniu wad w obiekcie niezależnie od tego czy jest to efektem, źle wykonanych prac związanych z usuwaniem wad czy też z nieprzystąpieniem do ich usuwania.

Ponadto już z nazwy przedmiotowej gwarancji („gwarancja ubezpieczeniowa usunięcia wad lub usterek”) wynika, iż jej celem było zabezpieczenie inwestora przed otrzymaniem świadczenia obciążonego wadami i usterkami.

Powoływanie się przez pozwaną na wykładnię pojęć „niewykonania” i „nienależytego wykonania” zobowiązania sformułowanej na gruncie art.471 kc jest chybione, albowiem pozwana pomija fakt, iż w przepisie tym dwa omawiane pojęcia zostały celowo ze sobą zestawione i dlatego w doktrynie sformułowano definicje odróżniające ich zakresy

pojęciowe. Tymczasem ze spornej gwarancji nie wynika w żaden sposób przeciwstawienie użytego w niej pojęcia „niewłaściwe usunięcie” pojęciu „nieusunięcie”.

Sąd oddalił przy tym wniosek powódki o dopuszczenie dowodu z zeznań świadka A. M. (wykonawcy robót budowlanych) jako zbędny. Skoro bowiem, jak już wyżej wskazano, gwarancja ubezpieczeniowa jest umową dwustronną pomiędzy beneficjentem (tu: powódką) a gwarantem (pozwany), to sposób rozumienia jej postanowień przez wykonawcę robót budowlanych jako podmiot trzeci dla tego stosunku zobowiązaniowego jest całkowicie irrelevantny.

Za niewykonalny uznać zaś należało przewidziany w gwarancji warunek dotyczący obowiązku dołączenia przez powódkę do wezwania „aktualnego odpisu z Krajowego Rejestru Sądowego lub dokumentu rejestrowego bądź założycielskiego”, albowiem powódka będąca jednostką samorządu terytorialnego takimi dokumentami się nie legitymuje. Pozwana nie potrafiła również wskazać jakich konkretnie dokumentów domagała się od powódki.

W ocenie Sądu bez znaczenia dla wyniku niniejszego postępowania pozostawał przy tym fakt, iż powódka, pomimo żądania pozwanej zgłoszonego na podstawie art. 129 § 1 kpc, nie złożyła oryginału dokumentu gwarancji ubezpieczeniowej a jedynie jego kopię. Przepis art. 129§1 kpc ma bowiem na celu zapewnienie przeciwnikowi strony zapoznanie się z oryginałem dokumentu. W okolicznościach przedmiotowej sprawy pozwana jako strona umowy gwarancji niewątpliwie zaś treść tego dokumentu znała a ponadto nie zgłaszała żadnych zastrzeżeń, co do zgodności z oryginałem kopii dokumentu przedłożonego przez powódkę.

Dlatego też orzeczono jak w wyroku.